

**บริหารงานงบประมาณของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1***
**Budget Management of Schools under KhonKaen
Educational Service Area 1**

แทน พรบดิน, สมหวัง อ่อนละอ, ชยกร รอดวิจิตร,
ตติยากรณ์ ประสาทกุล, พากกร เวียงไต้, และมนวิมลย์ แสงสว่าง
Thaen Pranakorn, Somwang Onlaor, Chayakon Rodvinit,
Tatiyaporn Prasatkul, Palakorn Vaengtai and Maneewan Sangsawang
โครงการจัดตั้งวิทยาลัยมหานครขอนแก่น
Mahanakorn KhonKean College Established Program, Thailand
Corresponding Author, E-mail: info@esu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ และแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณ และข้าราชการครูผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้ากลุ่มงบประมาณในโรงเรียน จำนวน 199 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุดคือ ด้านการบริหารพัสดุหรือสินทรัพย์ และต่ำสุดในด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ เมื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหาร

---

*ได้รับบทความ: 14 กุมภาพันธ์ 2561; ตอรับตีพิมพ์: 14 พฤศจิกายน 2561

Received: February 14, 2018; Accepted: November 14, 2018

งบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. แนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่สำคัญ ได้แก่ ควรกำหนดเป้าหมายการให้บริการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์สถานศึกษา ควรเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ควรติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี ควรร่วมมือกับชุมชนในการจัดทำงบประมาณ ควรกันเงินเหลือปีตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และควรจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินครบถ้วนเป็นปัจจุบัน

คำสำคัญ: การบริหาร, งบประมาณ, เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

Abstract

The research objectives were to compare conditions, problems and to present guidelines for budget management of schools under KhonKaen Educational Service Area 1 categorizing as job positions and school sizes. The research sample of 199 respondents derived from stratified random sampling consisted of school principals, deputy principals for budgeting and teachers appointed as heads of budgeting groups. The data collecting tool was a questionnaire with .94 reliability. The statistic packet software was employed for statistical analysis of frequency, percentage, mean, standard deviation and F-test.

The research findings are the following:

1. The condition of schools budget management as a whole is at low level with highest performance dimension on material or assets management, the lowest on resources seeking and educational investment. The budgeting problem as a whole is at medium level with highest problem dimension on budget writing and presentation. Comparing budget conditions and problems among schools under KhonKaen educational service area 1 categorizing as job positions and school sizes, it is found that as a whole and in detailed dimensions they are different with .01 statistical significance.
2. Major guidelines for budget management of schools under KhonKaen educational service area 1 are identifying service targets according to school strategies, presenting

annual budget operational plan to school board, monitoring operational results according to annual operational plan, collaboration with community for financial resources, saving yearly overlapping budget according to procedure and methods specified by the Finance Ministry, and creating assets registration up to the present.

Keywords: Management, Budget, Educational Service Area

1. บทนำ

พระราชบัญญัติศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปในหลายๆ ประเด็น เช่น 1) ปฏิรูประบบการศึกษาให้สอดคล้องกับทั้งการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย 2) ปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการโดยการกระจายอำนาจ 4) ปฏิรูปครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และ 5) ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (Office of Educational Reform, 2002 : 3) ซึ่งจะเห็นได้ว่าทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากการที่จะดำเนินกิจกรรม การปฏิรูปในเรื่องใดๆ ก็ตามจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรและงบประมาณในการดำเนินการความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาอยู่ที่การปฏิรูปการเงินเพื่อการศึกษา หากไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารงบประมาณและการเงินเพื่อการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาคงเกิดขึ้นได้ยาก (Ruchuphan, 2015)

การบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพทำให้โรงเรียนใช้งบประมาณที่มีอยู่จำกัด ให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด มีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของงบประมาณ ทำให้ใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า หลักการของการบริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นระบบงบประมาณที่สำนักงานงบประมาณ นำมาใช้ในการจัดทำงบประมาณของส่วนราชการต่างๆ โดยมีแนวคิดที่สำคัญคือ 1) ใช้วิธีการและกระบวนการงบประมาณเป็นเครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบาย 2) คำนึงถึงความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) มอบความคล่องตัวในการจัดทำและบริหารงบประมาณให้กับผู้ปฏิบัติ (Devolution) และหน่วยปฏิบัติต้องแสดงความรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดขึ้นจากการใช้งบประมาณ การพัฒนาระบบงบประมาณแบบนี้ได้ถูกกำหนดไว้ใน 6 ยุทธศาสตร์สำคัญในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2546-2550) โดยยึดหลักการสำคัญคือการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจให้กับหน่วยงานปฏิบัติ ควบคู่กับการเสริมสร้างภาระรับผิดชอบในการใช้จ่ายงบประมาณ (Office of the Public Sector Development Commission, 2013 : 63)

จะเห็นได้ว่า หลักการของระบบงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การให้

โรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติมีอำนาจและมีความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ และแสดงความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการใช้งบประมาณ อย่างไรก็ตามการให้โรงเรียนมีอำนาจในการบริหารและควบคุมงบประมาณ อาจมีปัญหาค่าใช้จ่ายงบประมาณ ไม่ได้นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนสูงขึ้น ดังที่ รุ่ง แก้วแดง (Kaewdaeng, 2003 : 113-114) กล่าวไว้ว่า การที่ผู้บริหารสถานศึกษาหลายราย มีงบประมาณมาใช้จ่ายในโรงเรียนมากแต่คุณภาพของนักเรียนยังต่ำ สะท้อนให้เห็นว่า การใช้จ่ายเงิน และทรัพยากรที่มีอยู่ไม่ถึงผู้เรียน เพราะโรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้เงินที่มีอยู่ในการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ดังนั้น การให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารงบประมาณ มิได้หมายความว่าคุณภาพของนักเรียนจะสูงขึ้น หากสถานศึกษาไม่มีกระบวนการจัดทำงบประมาณที่มีเหตุผลผล และมุ่งเน้นการใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน การที่โรงเรียนจะใช้งบประมาณที่โรงเรียนมีอิสระในการใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพนั้น สิ่งสำคัญอันหนึ่งคือโรงเรียนต้องมีกระบวนการจัดทำงบประมาณที่มีเหตุผลโปร่งใสและชัดเจน ซึ่งจะทำให้การจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนตอบสนองการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ และให้ความรู้บุคลากรเกี่ยวกับงบประมาณที่แท้จริงของโรงเรียน ทำให้เกิดการทำงานเป็นทีม มีการประสานงานที่ราบรื่น บรรยากาศขององค์กรจะพัฒนาขึ้น เพราะทุกคนเข้าใจว่า งบประมาณของโรงเรียนมาจากที่ใด จะนำไปใช้อะไร และทำไมจึงเอาไปใช้อย่างนั้น (Slosson, 2000 : 54-57)

นอกจากนี้ Gross (1996 : 52-54) ยังมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การเปลี่ยนอำนาจการบริหารและการควบคุมงบประมาณมาไว้ที่โรงเรียน ทำให้โรงเรียนจำนวนมาก ต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ จำเป็นต้องมีการกำหนดกระบวนการจัดทำงบประมาณของโรงเรียน การมีกระบวนการจัดทำและการบริหารงบประมาณที่มีเหตุผลชัดเจน และเป็นที่รับรู้ของทุกคน จะทำให้การจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนไม่เป็นไป เพื่อตอบสนองความต้องการของคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลในสถานศึกษา แต่จะทำให้การจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนมีความเป็นเหตุเป็นผล และมุ่งให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของแผน การศึกษาระบบการงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพ มีงานวิจัยหลายฉบับที่สนับสนุนแนวคิดดังกล่าว อาทิ งานวิจัยของ Lau (2003) ที่ศึกษาพบว่า กระบวนการจัดทำงบประมาณมีผลต่อการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยของ Goertz & Hess (1998 : 409-506) ที่พบว่า การมีกระบวนการงบประมาณที่ชัดเจนเป็นทางการ ทำให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม และมีความพึงพอใจในการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียน ผลการวิจัยของอารีลักษณ์ พงษ์โสภา (Phongsopha, 2002 : 91) พบว่า กระบวนการงบประมาณมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับสัมฤทธิ์ผลของการบริหารงบประมาณ

จากเหตุผลความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงบ

ประมาณของสถานศึกษา เพื่อรับรู้ถึงสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา โดยเปรียบเทียบตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรด้านการบริหารงบประมาณ จากบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการบริหารงบประมาณในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และข้าราชการครูผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้ากลุ่มงบประมาณในโรงเรียน และตามขนาดของโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษาเสนอเป็นแนวทางและสารสนเทศให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนการจัดการศึกษาได้ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการบริหารงบประมาณ และแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรด้านการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณ และข้าราชการครูผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้ากลุ่มงบประมาณในโรงเรียน 184 โรงเรียนๆ ละ 2-3 คน รวมทั้งสิ้น 398 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรด้านการบริหาร

ประมาณของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณและข้าราชการครูผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้ากลุ่มงบประมาณในโรงเรียน จำนวน 2-3 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 199 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ 1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดโรงเรียน 2) สภาพและปัญหาการบริหารการดำเนินงานงบประมาณของโรงเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบเอฟ (F-test) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

4. สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุดคือ ด้านการบริหารพัสดุหรือสินทรัพย์ และต่ำสุดคือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ และมีปัญหาลำดับต่ำสุดในด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้นด้านการบริหารพัสดุหรือสินทรัพย์ที่ไม่พบความแตกต่าง

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุดคือ ด้านการบริหารพัสดุหรือสินทรัพย์ และต่ำสุดคือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเหตุผลสำคัญหลายประการ คือ 1) โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ 2) โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่างๆ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี 3) โรงเรียนขาดการจัดทำแผนการตรวจสอบการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี 4) โรงเรียนขาดความร่วมมือกับชุมชนในการจัดหางบประมาณ 5) การรับ-จ่ายเงินของโรงเรียนไม่เป็นไปตามขั้นตอน และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และ 6) โรงเรียนขาดการแต่งตั้งคณะตรวจสอบพัสดุเป็นประจำทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับดาราชินชัย (Chinchay, 2007) และสมหวัง ขอเอื้อนกลาง ที่พบว่า ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพในการจัดหางบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ และมีปัญหาลำดับต่ำสุดในด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุน

เพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขาดการกำหนดเป้าหมายการให้บริการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์สถานศึกษา โรงเรียนขาดการนำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนไม่ได้ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขาดการติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขาดความร่วมมือกับชุมชนในการจัดทำงบประมาณ รวมถึงการขาดการกันเงินเหลือปีตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และการจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินครบถ้วนให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับดารา ชินชัย (Chinchay, 2007 : 87) ที่พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานที่รับผิดชอบในงานเหล่านี้ต่างกัน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของดารา ชินชัย (Chinchay, 2007) ที่พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เนื่องมาจากบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานด้านงบประมาณของบุคลากรแต่ละฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบมีความแตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของดารา ชินชัย (Chinchay, 2007) ที่พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง จะเห็นว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความแตกต่างกันของโรงเรียนทั้งสามขนาด ทั้งในด้านจำนวนบุคลากรงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และบริบทด้านอื่นๆ ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรแตกต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศักดิ์ชัย ธาราธาร (Tharatharn, 2004) พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในด้านตำแหน่ง ด้านประสบการณ์ การปฏิบัติงาน ด้านวุฒิการศึกษาสูงสุด และขนาด

พื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เนื่องมาจากบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานด้านงบประมาณของบุคลากรแต่ละฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบมีความแตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของดารา ชินชัย (Chinchay, 2007) ที่พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง จะเห็นว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่

5. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความแตกต่างกันของโรงเรียนทั้งสามขนาด ทั้งในด้านจำนวนบุคลากรงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และบริบทด้านอื่นๆ ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรแตกต่างกันด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศักดิ์ชัย ธารธาร (Tharatharn, 2004) ที่พบว่า เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ และขนาดกลาง และขนาดใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากสภาพการดำเนินงาน พบว่า

ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินงานในด้านนี้ให้มากยิ่งขึ้น

1.2 จากปัญหาในการการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณมีปัญหาสูงสุด ดังนั้น ควรมีการวางแผนจัดทำและเสนอของบประมาณตามระยะเวลา หรือเงื่อนไขที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาในลักษณะเดียวกัน แต่เป็นการบริหารงานของโรงเรียนในด้านอื่นๆ เช่น การบริหารวิชาการ การบริหารทั่วไป ฯลฯ

2.2 ควรศึกษาเชิงคุณภาพในหัวข้อเดียวกันนี้ โดยเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล หรือผลกระทบต่อการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน

References

- Bureau, B. (2003). *Documents for the Seminar on Budget Preparation Fiscal Year 2004*. Bangkok : Bureau of the Budget.
- Chinchay, D. (2007). The Budgetary Management of the School is a Legal Entity. Under the Office of KhonKaen Educational Service Area 5. *Master of Education*. Graduate School : Loei Rajabhat University.
- Goertz, Margaret E. & Hess, G. Alfred, Jr. (1998). Processes and Power in School Budgeting Across Four Large Urban School District. *Journal Education Finance*, 23(4), 409-506.

- Gross, Michael J. (1996). *The School Budget: Blueprint for Success*. Momentum. 27: 52-54.
- Kaewdaeng, R. (2003). *Corporate School*. 3rd Edition. Bangkok : Wattana Panich.
- Lau, Ron. (2003). A Formative Study on the Budget Process at the Urban University of Medicine and Science (California). *Thesis, Ed.D. Pepperdine University*. Available : Dissertation Abstracts International.
- Office of Educational Reform. (2002). *Education Reform*. Bangkok : Pimdee.
- Office of the Public Sector Development Commission. (2003). *Strategic Plan for Thai Government Development (2003-2007)*. Bangkok : Office.
- Phongsopha, A. (2002). The Budget Process is Related to the Achievement of Budget Management Case Study of Chaiyaphum Provincial Primary Education Office. *Dependent Study Report*. Graduate School : KhonKaen University.
- Ruchuphan, S. (2004). *Presentation of Findings and Recommendations from the Study of Financial Issues for Education*. <http://www.onec.go.th>. (Accessed 15 July 2015).
- Slosson, J. (2000). Taming the Budget Process. *Principal Leadership*, 1(3), 54-57.
- Tharatharn, S. (2004). Performance by Authority of Primary School Committees. Primary School Group 3, Thonburi District Office Bangkok. *Master of Education*. Graduate School : Srinakharinwirot University.

